

[Udenrigsministeren.]

kraft, men som en vilje til fortsat at give det påbegyndte samarbejde indhold og til at udstrække det til andre europæiske lande, der accepterer samarbejdets mål og de veje, ad hvilke man vil nærme sig disse måls virkeliggørelse. Jeg håber også, at fællesskabets medlemslande vil udvise særlig tilbageholdenhed med hensyn til at træffe nye foranstaltninger, der kan berøve deres udenforstående venner noget af deres eksistensgrundlag. Vore kolleger i fællesskabets medlemslande bærer på et stort ansvar for Europa og vor fælles fremtid, et ansvar, som rækker langt ud over dagens situation. Det er i troen på, at disse kræfter vil virke med fuld styrke i den retning, vi anser for rigtig og vigtig, at regeringen vægrer sig ved at anerkende, at der skulle være tale om en definitiv afbrydelse af forhandlingerne.

Det er derfor regeringens første hovedsynspunkt, at den målsætning, som folketinget sluttede op bag i august 1961, nemlig at Danmark snarest muligt sammen med England — og de øvrige EFTA-lande — bør deltage i fællesmarkedet og dets videre udvikling, ikke ændres ved den nu indtrådte situation.

Selv med denne tro på de videre perspektiver kan vi imidlertid ikke benægte, at forhandlingerne ligger stille og vil fortsætte med at ligge stille i en periode, som kan blive kortere eller længere, men som vi givetvis ikke kan overse. I denne periode vil det være regeringens opgave — og det er det andet hovedsynspunkt — at forsøge alt, hvad der måtte være muligt, for at opretholde og videreudvikle den danske eksport. Opgaven bliver ikke mindst at forsøge at finde erstatning for den nedgang i landbrugseksporten, der kan forventes som følge af forskelsbehandlingen fra fællesmarkedets side, først og fremmest på grund af den gradvise virkeliggørelse af fællesskabets landbrugspolitik.

Der er for regeringen ingen tvivl om, at begivenhederne i Bruxelles har ført til en for Danmark alvorlig situation. Så alvorlig som den økonomisk katastrofeprægede situation, der ville være indtrådt, såfremt Storbritannien, men ikke Danmark, var blevet medlem af fællesmarkedet, er den ganske vist ikke, men man skal på den anden side heller ikke slå sig til tåls med

den betragtning, at situationen nu er den samme som den, der bestod, før vi søgte om medlemskab. Det ville være ganske forkert, thi der er jo i mellemtiden inden for de seks sket en vis udvikling, derunder vedtagelsen af beslutningerne om iværksættelsen af den fælles landbrugspolitik og udarbejdelsen af de detaljerede reglementer inden for denne politik, for så vidt angår svinekød, æg og fjerkræ. Vi har allerede følt en eksportnedgang som følge af disse vedtagelser, men der er grund til at understrege, at de landbrugspolitiske reglementer angående nogle af de vigtigste varer i Danmarks eksport til de seks, nemlig kød og mejeriprodukter, endnu ikke er gennemført. Før dette er sket, er det ikke muligt at sige noget mere præcist om størrelsesordenen af den forventede nedgang i landbrugseksporten til de seks. Der er dog ingen tvivl om, at man, såfremt de seks gennemfører denne landbrugspolitik, må se muligheden for en betydelig eksportnedgang i øjnene.

Uanset om standsningsen i forhandlingerne med de seks bliver af kortere eller længere varighed, vil regeringen som nævnt være åben for alle muligheder for at opretholde den danske eksport. Man må her afprøve de muligheder, som består inden for de internationale organisationer, som Danmark er medlem af, samt hvad der vil kunne tilforhandles såvel med fællesskabet som med fællesskabets enkelte lande.

Ved sin deltagelse i samarbejdet inden for EFTA og de øvrige internationale organisationer må Danmark til stadighed lade sig vejlede af hensynet til, at fællesmarkedet er af stor betydning for dansk eksport, og at Danmark på ny — og forhåbentlig inden længe — vil kunne komme i forhandling om medlemskab af fællesmarkedet. Den danske regerings bestræbelser for at udnytte de muligheder, som disse andre organisationer frembyder, vil derfor også være bestemt af dette hensyn. Dette er det tredje hovedsynspunkt i regeringens politik.

EFTA vil være et vigtigt og selvfølgeligt område for eksportfremstød, men der kan således ikke være tale om at gøre EFTA til en kamporganisation med brod imod fællesskabet. Det ville ikke tjene noget fornuftigt formål, men kun uddybe den kløft, der består mellem de to markedsorganisationer, og derved gøre det sværere